Aº. 1841. Nº. 184.

ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —)

ZATURDAG 18 SEPTEMBER.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 2 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Stemming der Kamer omtrent de begrootingen.

(*Zie no. 180*).

Omtrent de begrooting van den minister van buitenlandsche zaken vooral, werden de door ons geopperde aanmerkingen in de sectiën gedeeld. In de 1ste afdeeling »verklaarden vele leden hunne stem »aan dit hoofdstuk te zullen weigeren, indien hetzelve niet *aanmerkelijk wordt verminderd.* Zij »betwisten het niet, dat het noodig kan wezen, »dat Nederland bij de groote mogendheden worde »vertegenwoordigd, *ofschoon zij dan zouden wenschen dat men niet telkens, indien het een of »ander belangrijks moet worden onderhandeld, »noodig vond buitengewone zendingen te bezigen;* »doch zij zien het nut niet in van al die gezanten »bij mindere mogendheden: waarom b. v. niet, »even als in Zweden, zoo ook in Denemarken, »een zaakgelastigde den gezant kan vervangen? »Waartoe wij zaakgelastigden in Spanje en Portugal »noodig zouden hebben? Zij meenen dat het *secretariaat* van den gezant in Pruissen, sedert veel »jaren vacant, wel vacant kan blijven. *De vruchten van de diplomatie* (zoo besluit de 1e afdeeling hare aanmerkingen op de begrooting van den hertog der Volharding) *in de laatste jaren, beantwoorden »weinig aan de groote* kosten *hiervoor besteed.*" — Zeer juist. Maar was dit dan geen hoofdbezwaar tegen den minister, die sinds onheugelijken tijd onze diplomatie heeft bestuurd? Is het niet *zijne* schuld dat die vruchten zoo droevig waren? Onze diplomaten, welke men hulp-gezanten toezenden moest zoodra er iets te onderhandelen viel, waren zij niet gekozen door *hem?* Die gezant in Pruissen, die ons met zijnen denkbeeldigen secretaris, waarvan de afdeeling nu ook het belagchelijke doet opmerken, *f* 28,000 jaarlijks kostte, die man naar het hart des hertogs, en die nooit in ongenade viel, gelijk de heeren FALCK en FAGEL, maar altijd bleef volharden, — wat nut trokken wij toch van dien gezant? Zoodra er iets met Pruissen onderhandeld moest worden, was het immers altijd de heer VON SCHERFF of de heer ROCHUSSEN die het doen moest? Behoorden wij te Berlijn geen gezant te hebben die zelf onderhandelen kan? en indien wij er geen zoodanigen hebben, was zulks dan niet de schuld van onzen hertog der Volharding? Eindelijk was de maat vol; en de koning was het, die het heeft begrepen, die het ontslag gaf aan den minister, aan welken de Kamer steeds zijne begrooting bewilligen bleef. — Of wij er veel bij winnen zullen, dit is nog de vraag. Moet hij vervangen worden door den directeur van Eeredienst, zoo valt er zeker voor 's lands weinig hoop op verandering te bouwen.

Tot nog toe kent men den heer VAN ZUYLEN slechts als den Markies der Volharding; het is geen man van politisch karakter, en van zijne bekwaamheid wacht men nader bewijzen.

Teruggekeerd intusschen tot de processen-verbaal, in de 1e afdeeling vraagt of in Denemarken een zaakgelastigde den gezant niet zou kunnen vervangen? — Het kon niet goed. Want dan had de heer DE SELBY geen *gezant* van Denemarken bij ons blijven; en onze hertog hield te veel van den heer DE SELBY om hem dit verdriet aan te doen. Daarbij heeft onze gezant in Denemarken, jonkheer BANGEMAN HUYGENS, veel kinderen en weinig fortuin, zoodat het hem oneindig beter convenieërt *Envoyé Extraordinaris en Minister Plenipotentiaris* (de dwaze titels staan letterlijk zoo in den Almanak van 's Gravenhage en zijn allerwaarschijnlijk uit de aanstelling zelve gecopiëerd) te wezen, dan *zaakgelastigde;* en het is bekend dat de hertog hierop steeds regard sloeg. Toen er bij eene vorige gelegenheid in de Kamer gevraagd werd waarom de graaf SCHIMMELPENNINCK een zoo hoog traktement te Petersburg had, zeide Z. Exc. dat zulks plaats had wegens deszelfs menigvuldige kinderen. 'T gaat wonderlijk toe in Nederland. De minister van financiën wil de ongehuwden zwaarder belasten, en zijn ambtgenoot van buitenlandsche zaken (*zaliger* nu, God dank!) belast het land zwaarder wegens de gevolgen des huwelijks!

Ook de 2de afdeeling bewonderde het budget van volharding niet bijzonder: »Overgegaan zijnde tot »de behandeling van het wetsontwerp voor het 3de »hoofdstuk der begrooting, bevattende de uitgaven »van het departement van Buitenlandsche zaken, »heeft de afdeeling gemeend zich van alle specialiteiten te moeten onthouden en zich te gedragen »aan de in het algemeen door haar gemaakte aanmerking wegens de *te hooge opvoering* der uitgaven, in verhouding tot den omvang van onzen staat »en van de middelen, die tot dekking der uitgaven »kunnen worden aangewend" (*Proc. Verb.* bl. 18).

De 3de afdeeling »onthoudt zich van het maken »van eenige bijzondere aanmerkingen over de al of »niet noodzakelijkheid der veelvuldige posten waaruit dit hoofdstuk bestaat, gevoelende dat het voor »haar moeijelijk is omtrent de nuttigheid van al »die gezantschappen en consulaten in bijzonderheden te treden en te beslissen; doch zij vermeent »in het algemeen te moeten opmerken, dat de »uitgaven onzer buitenlandsche zendingen *veel te »hoog oploopen*, en niet in verhouding staan met »de nederige rol, welke wij op het staatstooneel van »Europa kunnen en moeten spelen; men zoude op »dit hoofdstuk veel meer spaarzaamheid willen ingevoerd zien." (*Proc. Verb.* bl. 34).

In de 4de afdeeling waren eenige leden van oordeel dat bijna al de gezantschappen bij staten van den tweeden of derden rang konden gemist worden; andere leden konden met dit gevoelen zoo algemeen niet instemmen. — »Meer algemeen is »men van oordeel dat de consulaten van *Marocco*, »*Tripoli* en *Tunis* konden worden gemist, en de »daarvoor uitgetrokkene *f* 24,000 bespaard. — De »afdeeling moet bij deze gelegenheid betreuren, dat »voortdurend geboren Belgen de Nederlandsche belangen buiten 's lands moeten voorstaan; terwijl »zij op eene stellige wijze de kennisneming verlangt »of de in onze dienst staande geboren Belgen zich »duidelijk en onherroepelijk voor Nederlanders hebben verklaard." (*Proc. Verb.* bl. 47, 48.)

Het uitvoerigst echter laat zich de 5de afdeeling omtrent de begrooting van Buitenlandsche zaken uit:

»De uitgaven voor het IIIde hoofdstuk, betrekkelijk »tot het departement van buitenlandsche zaken, »genaamd, zijn in het algemeen aan de afdeeling »voorgekomen te hoog gesteld en voor aanmerkelijke besnoeijing en inkrimping vatbaar te zijn. »Ten einde aan dit gevoelen meerdere klem bij te »zetten en hetzelve den vereischten ingang te doen »vinden, die tot nu toe niet aan hetzelve te beurt »heeft mogen vallen, hebben verscheidene leden der »afdeeling vermeend die overdrijving der uitgaven »in eenige bijzonderheden te moeten aantoonen.

»Het is aan hen voorgekomen dat de verhooging »van het ministers-tractement boven de gewone bezoldiging dier staatsbeambten, voor het hoofd van »dit departement, op geene goede gronden kan »geregtvaardigd worden. Het denkbeeld dat de »goede verstandhouding met de vreemde mogendheden bevorderd kan worden, door aan derzelver »afgezanten een kostbaar onthaal op 's lands kosten »te verzekeren, komt hun niet aannemelijk voor, »en zij oordeelden dat in de bestaande omstandigheden, dat de belastingen te hoog opgedreven »zijn, en de uitgaven niet dan met moeite door »dezelven bestreden kunnen worden, de vermijding »van zoodanige kosten van representatie noodzakelijk is. Zij vermeenen, dat het nut van zendingen »bij staten van den tweeden rang, in verhouding »tot de kosten welke zij vorderen, niet kan worden verdedigd; en zij oordeelen dat de aanhouding derzelven in de tegenwoordige omstandigheden, dat de openbare behandeling der staatsaangelegenheden allengskens algemeener wordt en dat »de invloed van de volksvertegenwoordiging op de »leiding der betrekkingen met het buitenland zich »al meer en meer gevoelen doet, nutteloos is. Zij »wenschen uit dien hoofde dat het stelsel, hetwelk »aanvankelijk door de regering is aangenomen, om »zoodanige zendingen, zoo als te Baden, op te »heffen, of althans op eenen geringeren voet te »brengen, zoo als in Zweden, eene verdere ontwikkeling moge erlangen. Zij gelooven, dat de »opheffing der zendingen bij de kleine staten in »Duitschland geene zwarigheid kan opleveren, indien de gezantschappen te Weenen, te Berlijn en »bij de Bondsvergadering mogen behouden blijven. »Zij kunnen zich gereedelijk voorstellen, dat zich »eenige noodzakelijkheid voor de verzekering van »de onderhouding der goede verstandhouding met »de vijf groote mogendheden opdoet, door middel »van het vestigen van gezantschappen bij dezelven. »Zij stellen zich echter voor, dat die zendingen »meer uit het oogpunt van ons handelsbelang dan »van ons staatkundig belang noodig te achten zijn, »en, indien zij daarbij opmerken dat het sluiten »van belangrijke handelsverdragen te Parijs en »te Berlijn de afvaardiging van buitengewone gezanten gevorderd heeft, kunnen zij zich niet verhelen dat in dit opzigt geene gunstige uitwerking »der gewone zendingen opgemerkt wordt.

»Even als de zendingen aan de kleine hoven in »Duitschland geen nut schijnen op te leveren voor »de bevordering van de belangen van het land, zoo »kan ook de zending van Turin niet op dien grond »voor wenschelijk gehouden worden, en zal het wel »geene bedenking kunnen opleveren dat het consul-

»generaalschap in Zwitserland worde opgeheven, »indien men overweegt dat de handelsbetrekkingen »met dat land van geringe beteekenis zijn. Of het »eenig voordeel kan opleveren, dat men gezant»schappen onderhoudt in landen zoo als Spanje en »Portugal, in welke het landsbestuur zich in strijd »bevindt met magtige factiën en niet dan met moeite »voor de handhaving van orde en rust zorg dragen »kan, moet zeer twijfelachtig voorkomen, en in »die onzekerheid moet voorzeker de gesteldheid van »'s lands geldmiddelen eene drangreden voor het niet »bekostigen dier gezantschappen opleveren. Het »zal te dezer gelegenheid ook wel niet behoeven te »worden aangetoond, dat het wenschelijk te achten »is om geene vreemdelingen, en zelfs geene gewe»zen vreemdelingen, die eerst onlangs Nederlanders »geworden zijn, tot het bekleeden der buitenland»sche zendingen toe te laten, omdat zij niet geacht »kunnen worden op eene waardige wijze dit land »te vertegenwoordigen, of deszelfs belangen met »ijver te zullen bevorderen.

»Het is uit dien hoofde dat men bijzonder ten »opzigte der zendingen te Rome, Frankfort en »Stockholm de vereischte inlichtingen vermeent te »moeten verlangen." (*Proc. Verb.* bl. 65, 66.)

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND en POLEN.

St. Petersburg, 7 *sept.* De *Russische Invalide* meldt dat Z. M. de keizer in den nacht van den 1sten september van Zarskoje-Zelo afgereisd is en den weg naar Wit-Rusland heeft ingeslagen.

Sinds eenige weken genieten wij eenen buitengemeen schoonen herfst, die den landlieden volle gelegenheid geeft tot inzameling der veldvruchten. Evenwel komen er, helaas, weder uit eenige gouvernementen droevige berigten aangaande misgewas in. De groote droogte in juni en de aanhoudende regenvlagen in juli hadden eren zeer schadelijken invloed. (*P. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Van den Neckar, 8 *sept.* Het net der Duitsche spoorwegen wordt steeds vollediger; in alle oorden van het Duitsche gebied wordt hand aan het werk geslagen, en de omtrekken van den grooten schakel, die van den Rijn tot aan den Oder, van daar tot aan den Donau, en van dezen tot aan den Rijn leiden zal, vertoonen zich reeds duidelijk. Volgens publieke berigten houdt men zich thans nader bezig met het ontwerp eener ijzerbaan tusschen Frankfort en den Neckar. Dit kan ook inderdaad niet achterwege blijven, want de nu bepaalde aanleg der baan van Heidelberg naar Kehl behelst eene te dringende opwekking om ook aan het noordelijk gelegen gedeelte van den regter Rijnoever tusschen Main en Neckar een gelijk voordeel te verschaffen. (*Karlsr. Zeit.*)

Wiesbaden, 11 *sept.* Eergisteren had er een diplomatisch rendez-vous in het hotel der Vier Jaargetijden alhier plaats. Wij zagen er aan tafel den vorst *van Metternich*, den hertog *Bernhard* van Sakse-Weimar, de graven *Ingelheim*, *Maltzahn*, *Schulenburg*, *Merdem*, de baronnen *Tatittschef*, *Oubril*, *Sieve*, *Werner*, *Neumann*, *Hügel*, *Siber*, *du Bond*, *v. Hübener* en *Tettenborn*. Des avonds was er groot concert in de Koerzaal, waarin de Europische troubadour *Rubini* en de geroemde sopraanzangster *Persiani* met den uitmuntenden bassist *Nigri* het talrijk en uitgelezen publiek op hun vocaal talent onthaalden. (*Frankf. J.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 6 *sept.* In de vorige week werd op de Ferdinands-noordbaan eene proef genomen met het transport van troepen. Op 33 wagens werden in 8 uren door eene enkele locomotive 800 veldjagers met wapens en gepak van Hradisch naar Brün vervoerd, een afstand die slechts in 7 à 8 gewone dagmarschen had kunnen afgelegd worden; zoodat het vervoerde bataljon jagers ieder uur eene geheele dagreize gemaakt heeft. Over het algemeen wint de noordbaan steeds meer in de openbare meening door de snelheid van het vervoer en de doelmatigheid der geheele inrigting. (*Allg. Z.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 14 *sept.* Na de gevangenneming van *Nicolas Pappart* is onmiddellijk de instructie, of liever een voorloopig geregtelijk onderzoek begonnen, en heeft in de door hem aangewezene woning eene huiszoeking plaats gehad. Er is een groot aantal getuigen opgeroepen, om wegens zijne vroegere gedragingen berigt te geven. Eerst ten 5 ure is hij in de conciergerie terug gekomen, alwaar zich spoedig de heer grootzegelbewaarder, vergezeld door den heer *Descloraux*, den heer policie-prefect en den heer kanselier *Pasquier* hebben vervoegd.

Parijs, 15 *sept.* Heden ochtend hebben in de Faubourg St. Antoine eenige onlusten plaats gehad. Toen de policie zich vertoonde om een viertal jonge lieden te arresteren, die, zoo men zeide, ll. maandag hadden gepoogd *Pappart*, na diens aanslag, te doen ontsnappen, nam het volk zich de zaak dier jonge lieden ter harte; en moet zelfs gepoogd hebben een der omnibussen in beslag te nemen, ten einde eene barricade op te werpen. De aankomst der gewapende magt moet echter de orde spoedig hebben hersteld. Ten 3 ure vertoonden zich vrij talrijke zamenscholingen in de Faubourg St. Antoine, doch dezelve schenen van geenen ernstigen aard te zijn.

— Wij vernemen, dat de heer *Rothschild* heden ten stelligste heeft verklaard, dat het berigt van het overlijden des hertogs *van Bordeaux* ongegrond was, hetgeen evenwel niet heeft belet dat dit gerucht op nieuw is verspreid geworden.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 16 *sept.* Naar men verneemt, zou er een plan bestaan, om op het emplacement der oude beurs, dat thans tot een plein wordt ingerigt, een standbeeld van *Rembrandt* te plaatsen, en alsdan aan die plaats den naam van *Rembrandtsplein* te geven. (*Handelsblad.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 15 september.

Opening ten half 11 ure. Lezing en goedkeuring der notulen. De beraadslagingen worden voortgezet nopens de voordragt omtrent de rekenkamer.

Z. Exc. de minister van financiën verklaart, dat de regering, ontwarende den vrij algemeenen wensch der Kamer, om het visa der rekenkamer op alle betalingen des rijks in de voordragt van wet op te nemen, besloten heeft, aan dien wensch te voldoen, ofschoon Z. Exc. vermeent, dat het ontwerp genoegzame waarborgen bevatte, gelijk hij dit later, bij de verdediging van de conceptwet, zal trachten aan te toonen. Dienvolgens draagt Z. Exc. eene wijziging in art. 26 voor, waardoor dit artikel luiden zal als volgt: »Art. 26. Met voorkennis van de algemeene rekenkamer zullen er crediet-openingen en voorbetalingen kunnen plaats vinden, behoudens nadere verevening der betrokkene schuldvorderingen, zullende echter geene rijks uitgaven als wettig gedaan beschouwd worden dan na verevening bij de algemeene rekenkamer. Behalve deze steeds aan latere verevening onderworpen blijvende voorbetalingen, zullen geene betalingen, van welken aard ook, uit 's rijks schatkist mogen geschieden, dan op het visa van de algemeene rekenkamer."

Niettegenstaande de heer *van Dam van Isselt* dit niet noodzakelijk achtte, wordt besloten dit gewijzigde art. in de afdeelingen te onderzoeken. Dienvolgens wordt de vergadering tot 12 ure geschorst.

Na eenig verwijl wordt de zitting hervat. De centrale afdeeling brengt haar verslag uit. Daaruit blijkt, dat de wijziging aan sommigen had voldaan, terwijl anderen op de verdere verbetering der voordragt hadden blijven aandringen.

Z. Exc. de minister voor marine en koloniën treedt alsnu ter verdediging van dezelve op, voor zoo veel namelijk de bepaling betreft, nopens het controleren der Oostindische remises, die men in de voordragt heeft verlangd. De regering heeft gemeend aan dat verlangen niet te moeten voldoen, omdat zij dit overbodig en ongrondwettig beschouwt. Wat bepaalt de grondwet ten dezen? Zij stelt vast, dat het beheer van de rekenkamer over de geldmiddelen van het moederland loopen zal, terwijl het die der koloniën niet omvat. Art. 89 der grondwet is in lijnregten strijd met het bedoelde verlangen. De koning heeft het beheer over de Overzeesche bezittingen, zonder medewerking der Staten-Generaal. Even als de koning nu de wetten voor de Oost-Indiën maakt, zonder medewerking der Staten-Generaal, even zoo regelt Z. M. de Oostindische geldmiddelen buiten de rekenkamer. Deze instelling behoort tot het moederland. Haar werkkring kan niet worden uitgebreid.

Op de aanmerking, dat de remises, op het oogenblik, dat zij in het moederland worden overgebragt, staatseigendom zijn, en dat dezelve, van dat tijdstip af, aan de contrôle der rekenkamer moeten onderworpen zijn, — antwoordt Z. Exc. dat men op gelijke wijze zou kunnen aanvoeren, dat zij dit zijn van af het oogenblik dat de remises gereed in den Oost lagen, of zich op zee bevonden. Z. Exc. betwist der rekenkamer het regt, om op die remises eenig toezigt uit te oefenen. Eerst het ... saldo, bij de wet vastgesteld, kan zij controleren. ... minister, zou voor geene controle over de Indische geldmiddelen terugdeinzen, doch zij is overbodig; de b... voerige koloniale staten, aan de Kamer zelve overge... wordende, kunnen van den staat dier geldmiddelen ... ten genoegzamen bewijze verstrekken. Misbruik is ... mogelijk, indien de Staten-Generaal de hun overge... wordende ramingen, begrootingen, enz. omtrent de ... diën behoorlijk nagaan. Insluipen van groote gebre... althans, is voortaan onmogelijk. Slechts ten aanzien ... 4 millioen zou het mogelijk zijn ongrondwettigheden ... begaan, doch van deze zijn nog 12 ton bestemd ... Indische pensioenen, *f* 250,000 voor subsidiën, ten ... hoeve van de kust van Guinea, 4 ton voor het ... depôt van Harderwijk, *f* 150,000 voor de sleepdien... *f* 250,000 voor kleine posten. Er is dus waarlijk ... ne ruimte voor onwettige daden. De rekeningen ... ten overigens door eenen verantwoordelijken minister ... den gewaarmerkt. Zoowel in Indië als hier te l... de wordt alles met de meeste naauwkeurigheid ... zorgvuldigheid geboekt. De opgaven der handelmaa... schappij onderscheiden zich door stiptheid. De mini... ter meent haar daarvoor openlijke hulde te moe... brengen. Verdere contrôle acht Z. Exc. dan o... niet noodig. De tijden, waarin misbruiken plaats h... den; de omstandigheden, waardoor zij werden v... oorzaakt, — zijn voorbij. Het onderhavige punt kon ... der Kamer geen bezwaar kon opleveren. De hand... maatschappij kan niet rekenpligtig zijn aan de rek... kamer. Zij is het niet meer dan ieder ander zaakwa... nemer. Die rekenpligtigheid zou onuitvoerlijk en ... hooge mate onredelijk wezen. De minister meent d... de eerste stap, om het nopens de Oost-Indiën gev... tigd beginsel te verzwakken, ook de eerste stap ... zijn, om de rijke bron voor het moederland te doe... opdroogen.

Z. Exc. de minister van financiën vermeent, dat de ... discussiën hebben doen zien, dat het vertrouwen op ... regering geschokt is, en dat aan het gemis van ve... trouwen die levendige en algemeene belangstelling mo... worden toegeschreven voor een onderwerp, dat uit de... aard der zake zoo weinig aanlokkelijks bevat; Z. Ex... verklaart, dat er bij de regering zelve de begeerte he... bestaan, om de stevigste waarborgen in de voordra... op te nemen, ten einde alle verkeerdheden in het ve... volg voor te komen. Ook bij haar is het verlang... levendig, dat er voortaan, in het beheer van ... financiën, zuinigheid, eerlijkheid en ... he... schen. Maar wanneer zij de overtuiging heeft, dat di... oogmerken door de voordragt bereikt worden, waaro... zal zij de reeds talrijke formaliteiten dan nog vermeer... deren?

Z. Exc. staat stil bij de wijzigingen en verbeteringen, die reeds in de wet gebragt zijn; en merkt dan ... met genoegen op, dat de voordragt zelve geene gew... tige bezwaren meer oplevert, maar dat men haar al... volmaakter wil hebben.

Z. Exc. meent, dat in de voordragt, zoo als zij da... ligt, steeds stevige waarborgen gegeven zijn, en dat d... grootste zorg gedragen is, dat de terugkeer tot vroege... misbruiken onmogelijk wordt. — De zoogenaamde ... kenwet acht Z. Exc. geheel en al buiten de grondw... gelegen. De werking der tegenwoordige wet zal ee... voudiger, en daarom beter zijn. Wat het nu gewijz... art. 26 betreft, het belang van den staat kan vorder... dat er ook van eenige onvoorziene uitgaven geene o... legging van bewijsstukken geschiede. De minister ve... dedigt het, dat de benoeming van den secretaris ... rekenkamer aan den koning verblijve; dit is grond... wettig. De regering kan op dien secretaris geenen in... uitoefenen; en de invloed van dien secretaris op ... onafhankelijke mannen kan ook wel niet ... zijn. De minister zegt, dat het voornemen bestaa... later ook nopens het kassiersschap andere maatrege... te beramen; doch dit hangt af van de afdoening d... financiële geschillen met België en de uitvoering ... sommige bepalingen van het traktaat van Londen.

De minister is voor zich overtuigd, dat de voordra... aan de behoefte voldoet, en dat de ondervinding ... zal uitwijzen. De aanneming daarvan zou hij beschou... wen als een blijk van vertrouwen jegens de regering, waarvan door haar geen misbruik zou worden gemaakt.

De heeren *van Bonhuys* en *de Man* hebben den ... nisters beantwoord en verklaard dat de gegeven ... deringen hun niet konden voldoen.

Bij hoofdelijke omvrage wordt de voordragt met ... tegen 25 stemmen *aangenomen*.

Voor hebben gestemd de heeren: *van T...* *Heeze*, *Dijckmeester*, *Schimmelpenninck*, *van* ...

Felden, Enschedé, van der Gronden, van Rappard, van de Mortel, Clifford, van Hoorn van Burgh, Corver Hooft, van Nes, Corneli, Wynaendts, de Jonge, Hooft, Hinlopen, Star Busman, Snouck Hurgronje, Repelaer, Druyvestyn, van Bleiswijk, Michiels van Verduynen, Gockinga, Collot d'Escury, Beelaerts van Blokland, Junius van Hemert, Court en Backer.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Rechteren, Bijnkes, Bruce, van Heloma, Luyben, van Akerlaken, van Goltstein, Modderman, Romme, Cleerens, van Pankhuys, van Nagell, de Man, van Heeckeren, Kniphorst, van Dam van Isselt, Dorp, de Backer, Luzac, Verwey-Mejan, Gevers, van Meeuwen, Warin en Rengers.

De vergadering wordt gescheiden tot morgen ochtend elf ure. Alsdan zullen de beraadslagingen aanvangen over de voordragt van wet nopens den overgang der uitgestelde in werkelijke schuld, en over het ontwerp nopens den inkoop- en de aflossing van schuld in 1841.

— Z. M. heeft Mr. G. C. Wttewaall van Stoetwegen, agent van den algemeenen rijks-kassier te Zwolle, in den Nederlandschen adelstand verheven. (*K. C.*)

Vlissingen, 14 *sept*. Men verneemt, dat het exercitie-eskader, bestaande uit Zr. Ms. fregatten *de Rijn* en *Palembang*, de korvet *Juno* en de brik *de Zwaluw*, liggende aan het Nieuwe Diep, met den 15den dezer zal worden ontbonden, alsmede dat het fregat *de Rijn* naar Vlissingen zal stevenen, het fregat *Palembang* den schout-bij-nacht *Machielsen* naar Java zal overbrengen, en de korvet *Juno* met de brik *de Zwaluw* waarschijnlijk naar de West-Indiën zullen zeilen.

ARNHEM, 17 september.

Het wetsontwerp betrekkelijk de Rekenkamer is aangenomen met eene meerderheid van 30 tegen 25 stemmen. De minderheid, waarin zich de om hun doorzigt en onafhankelijkheid meest bekende leden der Kamer bevonden, zal minder verwonderen dan den heer VAN NES onder het getal der meerderheid te zien. Of ook deze moet worden *betreurd*, dan wel of hij slechts het heilloos stelsel volgde van alles aan te nemen wat beter is dan het bestaande — een stelsel, hetwelk hij reeds in de dubbele Kamer omhelsde en thans weder kan hebben omhelsd, — zal nader moeten blijken. Van den heer SCHIMMELPENNINCK kunnen de gehoudene redenen niemand bevreemden; maar wel zijne uitgebragte stem. De heer SCHIMMELPENNINCK fungeerde dus nog als vertegenwoordiger. Maar de *minister* SCHIMMELPENNINCK had immers zijn ontslag gevraagd, van den koning gevraagd en gekregen; wat beduidt het dus dat Zijne Excellentie nog medestemt? — Of zou er geconditioneerd wezen dat zijn ontslag eerst in october zou ingaan? en waarom dan dat? Indien de betrekking van minister niet wel vereenigbaar scheen met het lidmaatschap der Kamer, *na* october, waarom dat wel *voor* october? Indien het voorkwam dat eens ministers stem niet geheel vrij was, en de minister er daarom afstand van doen wilde, moest hij het dan eerst doen na dezelve *bij de belangrijkste aangelegenheden* te hebben gebezigd? Wilde men wel afstand doen van medestemmen als het belangrijkste tijdstip, voorbij zijn zou, als de wet op de rekenkamer, het tweejarig budget enz. zonder zijn *aangenomen*? Zóó den naam van vrijzinnig te willen erlangen, heeft waarlijk veel van eene harlekinade! 'T moet worden erkend, indien men het goede volk wat veel laat betalen en wat lang op beloften laat wachten, men houdt er dan ook verbeelend lang kermis mede! En welke kermis! Wat fraaije kluchten! Mijnheer VAN RAPPARD zelf was er door verstomd; hij, die anders altoos redevoert heeft geen woord voor de wet kunnen spreken; hij heeft zich moeten bepalen er voor te stemmen. De heer VERWEIJ-MEJAN echter heeft zich bedacht, en bij nadere beschouwing beter geoordeeld *tegen* eene wet te stemmen, waarvoor hij gesproken had. — Ziehier hoe het *Handelsblad* van heden zich over de aanneming uitlaat:

»Is nu weder, na een en twintig jaren, van deze wet niet te zeggen, wat de groote *Hogendorp* getuigde van de wet nopens de rekenkamer, in 1820 vervaardigd: »De nieuwe wet is zekerlijk in vele opzigten te verkiezen boven de oude. Zij is tegen verscheidene tegenbedenkingen wel te verdedigen. *Maar wij verwerpen ook het goede niet, maar hetgeen niet goed is, om iets beters te bekomen.*"

» Eene reeks van bepalingen was nog door de vijf en twintig mannen verlangd, die hunne afkeurende stem omtrent de wet hebben uitgebragt; mannen, onder er zijn, die de financiën des rijks sedert jaren tot hunne studie — eene naarlijk dezelve studie — hebben gemaakt; mannen, naast wier zijde eenmaal de tegenwoordige minister *Schimmelpenninck* zoo lang streed tot beteugeling van die misbruiken en ongrondwettigheden, die thans door de zachtklinkende namen van verkeerdheden en teleurstellingen geglimpt worden.

» Dat die minister als afgevaardigde nu op eens zoo vertrouwvol is geworden; dat de heer *van Nes* zich zoo zeer van het volmaakte dezer wet schijnt overreed te hebben, heeft velen bevreemd.

» Wij hopen dat de ondervinding de meening hunner vijf en twintig ambtgenooten zal logenstraffen, en dat er geene nadeelen ontspruiten uit die minder goede bepalingen of gapingen, die in de voordragt nog zijn overgebleven. Vooral is dit nopens de Oostindiën aan te merken.

» De minister van financiën heeft een gewigtig woord in zijne rede gezegd: dat het vertrouwen op de regering in de kamer geschokt was. Het is eene waarheid, wier erkentenis den eenigen mogelijken weg moet doen inslaan tot het doen verdwijnen van het wantrouwen; het onbekrompen omhelzen van een stelsel van openbaarheid, van op prijsstelling der zamenstemming met 's volks vertegenwoordiging, en eerbiediging van letter en geest der grondwet."

Mengelwerk.

Processen-verbaal van de beraadslagingen der Afdeelingen over de elf wetsontwerpen tot vaststelling der tien hoofdstukken van de begrooting voor 1842 en 1843, en der onvoorziene uitgaven gedurende dezelfde jaren.

(*Vervolg van n°. 181.*)

IX. HOOFDSTUK.

Departement van Financiën.

Terwijl geene inlichtende staten tot nadere justificatie van de begrooting van dit departement zijn overgelegd, is de afdeeling minder in staat om over dezelve met kennis van zaken te oordeelen.

A. *Nationale Schuld.*

In de veronderstelling dat de wet op den vervroegden overgang van de uitgestelde schuld worde aangenomen, en dat al de kansbiljetten en uitgestelde schuld ter conversie worden aangeboden; dat bepaaldelijk ook de kansbiljetten, verwisselbaar op 1 januari 1842, in den maatregel worden begrepen, zou het kapitaal van de $2\frac{1}{2}$ pCts. werkelijke schuld klimmen tot ƒ840,258,000 en de jaarlijksche renten alzoo bedragen ƒ21,006,450. Mogt intusschen de op de begrooting over 1841 hiervoor gebragte som worden besteed tot verzekering van den overgang, dan vermindert het kapitaal op ƒ837,228,800 en bedraagt de rente slechts ƒ20,930,720.

Bij gelegenheid dat er thans eene som voor renten wordt uitgetrokken van het bij de wet van 27 december 1840, *Staatsblad* n°. 78, daargestelde kapitaal, vraagt een lid bekend gemaakt te worden met den tegenwoordigen staat van de fondsen op den bekenden staat *B* voorkomende.

De renten van de $4\frac{1}{2}$ en $3\frac{1}{2}$ pCts. amortisatie-syndicaat zijn over 1842 berekend, even alsof de voorgedragene wet tot uitloting van 5 tonnen gouds en inkoop van 3 tonnen gouds zou worden aangenomen; over 1843, even alsof in 1842 weder gelijke uitloting en inkoop zou plaats hebben. Intusschen ontbreekt op de begrooting voor 1843 eenige som om die uitloting en inkoop te bestrijden, waaruit volgt, dat dit de aanneming van de begrootingswetten de noodzakelijkheid zou voortvloeijen, om door buitengewone middelen hierin te voorzien.

Domein-losrenten, bij raming bedragende ƒ17,400,000.

Men verzoekt eene bepaalde opgave van de domein-losrenten die nog in omloop zijn, bepaaldelijk of er thans geene meer zijn, waarvoor slechts $2\frac{1}{2}$ pCts. rente betaald wordt.

De afdeeling wenscht te weten welke de oorzaak is, dat de *Nijmeegsche tontinaire* lijfrenten van ƒ 2,500 op ƒ 12,000 zijn vermeerderd.

Men begrijpt niet hoe men in eene begrooting over 1842 en 1843, ten aanzien van de amortisatie van schuld, kan verwijzen naar eene wet, betrekking hebbende tot de amortisatie van schuld over 1841.

B. *Pensioenen en afloopende betalingen.*

Telkens heeft men aangedrongen op vermindering in de pensioenen, dan met weinig gevolg gewis; op iedere begrooting is de som, welke hiervoor wordt uitgetrokken, weder grooter; dat de toestand van de schatkist dit niet toelaat, zal wel geene ontwikkeling behoeven. De afdeeling acht zich dan ook verpligt om met den meesten nadruk *bezuiniging* voor het vervolg aan te bevelen; dan hiermede zou, naar het oordeel van vele leden, nog niet genoeg gedaan zijn, maar zou ten spoedigste behooren overgegaan te worden tot eene herziening van alle pensioenen, afloopende betalingen, toelagen, wachtgelden, enz., ten einde daar, waar overdrijving werd waargenomen, al dadelijk in te krimpen; in den regel toch kunnen gepensioneerden, wachtgeld of toelage genietende, evenmin geacht worden een verkregen regt te hebben op het volle bedrag van hun vroeger toegekend pensioen of wachtgeld, als een ambtenaar, buiten die waarvan de bezoldiging door de wet is geregeld, op zijn traktement. De staat is even bevoegd zulke traktementen, als pensioenen, wachtgelden, enz., te verminderen.

De afdeeling, gedrukte staten van de pensioenen en wachtgelden te gemoet ziende, verzoekt te mogen weten, of nog op dezen oogenblik eenige regterlijke ambtenaren toelagen genieten boven de door de wet aan hen toegelegde traktementen?

Voorts neemt men de vrijheid te vragen, of, bij een onlangs genomen besluit, aan den gewezen minister VAN GOBBELSCHROY een pensioen is toegekend van ƒ6000, met de permissie om dit zonder korting in België te verteren, en welke minister dit besluit heeft gecontrasigneerd?

Men vindt hier afzonderlijk opgenomen *militaire pensioenen* en *pensioenen betrekkelijk het departement van oorlog — maritime pensioenen* en *pensioenen betrekkelijk marine — kerkelijke pensioenen* en pensioenen tot ieder der departementen van eeredienst betrekkelijk; hieromtrent wordt inlichting gevraagd.

De afdeeling verzoekt bekend gemaakt te worden met den staat van het *burgerlijk pensioen-fonds.*

In margine wordt vermeld: *Begrooting van het amortisatie-syndicaat*; hiervan wordt mededeeling verzocht.

C. *Departement van financiën.*

De afdeeling verlangt eene nadere specificatie van den post van ƒ 219,200 voor hoofd-ambtenaren, of bepaaldelijk opgave van de ambtenaren, derzelver bezoldiging, enz.

Even zoo wordt eene specificatie verzocht van de kosten van het grootboek der nationale schuld.

Administratie der publieke schatkist.

De meeste leden dringen er op aan, dat het rijks-kassierschap voortaan niet meer worde waargenomen door den minister van financiën; zij vragen uit welken post de agenten van den algemeenen rijks-kassier worden betaald.

Muntwezen.

De afdeeling, overtuigd van de klimmende noodzakelijkheid voor eene spoedige verwisseling van onze oude munt, beveelt dit der regering aan, en wenscht voorts te weten, of de laatst aangenomene wet in de uitvoering aan de verwachting voldoet?

Directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen.

Schrikverwekkend is de som die voor de surveillance jaarlijks wordt besteed, en evenwel is dezelve niet voldoende om den sluikhandel te weren; men meent dat vermindering van de belastingen juist aanleiding zou geven tot vermindering in den sluikhandel en tot vermeerdering van opbrengst.

De afdeeling beveelt der regering aan om de traktementen van de ontvangers, die in sommige steden buitensporig hoog zijn, te verminderen, immers om voor dezelven een maximum te bepalen. Men vraagt hoe de vaste traktementen van ƒ90,100 op ƒ119,158 zijn verhoogd?

Een lid meent dat de hoofd-inspecteurs der belastingen in de provinciën wel kunnen afgeschaft worden.

Meerdere leden achten het hoogst ondoelmatig, dat de gouverneurs, aan wie, zoo wel als zoodanig als in hoedanigheid van voorzitter van gedeputeerde staten, bij de wet is opgedragen om tusschen de schatkist en den ingezetenen te beslissen, eenig bestuur ten aanzien van de belastingen voeren.

Ter gelegenheid van de op de begrooting gebragte *supplete aan de Nederlandsche stoomboot-maatschappij* BOVEN HET BEDRAG DER SLEEPLOONEN, geeft de afdeeling hare wensch te kennen, dat al de kosten van de stoombooten, ook die door het ministerie van koloniën mogten betaald worden, in uitgave op de begrooting worden gebragt, en de onzuivere ontvangsten onder de middelen worden opgenomen.

Fonds van Kwade posten.

Men vraagt eene afrekening van het laatst afgesloten

jaar; voorts om te weten of, tegen de bestemming van dit fonds aan, de aanslag-biljetten geheel of gedeeltelijk hieruit worden voldaan?

Loterij.

Terugkomende op de vroeger gemaakte aanmerking, vraagt men op nieuw of de ontvanger-generaal buiten de ƒ25,000 voor belooning, kosten en risico, geene andere emolumenten geniet, al mogt dit dan ook niet *onmiddellijk* ten bezware van het rijk zijn? bepaaldelijk wat onder *compensatie van crediet* wordt verstaan?

Vele leden zouden nimmer zulk eene hooge bezoldiging van den ontvanger-generaal der loterijen goedstemmen.

Posterijen.

In veel steden, zoo als in Groningen, beklaagt men zich over de te late bestellingen van brieven; men meent dat dit dikwerf is toe te schrijven aan den wensch van de directeuren, om veel voor *droit de boîte* te trekken.

Bij de menigvuldige klagten over het vermissen van brieven, beveelt men dit onderwerp aan den minister aan.

Kadaster.

De twee eerste posten behooren onder de kosten van het departement. Men meent dat de provinciale bewaarders van het kadaster gevoegelijk kunnen worden gemist en verlangt derzelver werkzaamheden te kennen.

Domeinen.

Hoeveel is het tractement van den hoofd-inspecteur, afgescheiden van de reiskosten?

De afdeeling wenscht alsnu eenen staat van de nog onverkochte domeinen; zij dringt aan op spoedigen verkoop van dezelven, vooral in die gewesten alwaar dezelven van zoo weinig belang zijn, dat de opbrengst naauwelijks voldoende is, om de kosten van administratie te bestrijden.

Welke zijn de *onveranderlijke baten, ten bedrage van* ƒ66,613 uitgetrokken?

De kosten van cultuur en verbeteringen van landerijen en bosschen, over 1841 tot ƒ13,251, voor 1842 en 1843 tot ƒ35,600 uitgetrokken, vorderen eenige toelichting, vooral bij het bestaande voornemen om de domeinen te verkoopen; men ziet het nut van deze uitgaven niet in.

De kosten van vervolging en proceskosten, ad ƒ12.000, zijn, in verband met de bestaande wetgeving, volgens welke de succomberende partij alle de kosten betaalt en in verhouding tot de domaniale inkomsten, buitensporig hoog.

De afdeeling vraagt een staat van de kapitalen ten laste van de groote wegen en vaarten, voor welker rentebetaling en aflossing jaarlijks nagenoeg ƒ300,000 wordt uitgetrokken; en voorts te weten op welke wijze wordt voorzien in de rentebetaling van de negotiatie voor het Haarlemmer-meer.

X HOOFDSTUK.

Departement van oorlog.

Bij den benarden toestand van 's rijks financiën, had de afdeeling zich steeds gevleid met eene belangrijke vermindering van het cijfer van dit hoofdstuk. Nadat de militaire pensioenen, ten bedrage van een en een half millioen, op het hoofdstuk *financiën* zijn uitgetrokken, meent men dat de som van 12 millioen veel te hoog is; zelfs met inbegrip van een gedeelte der pensioenen, meende men dat het cijfer geen 11 millioen moest overtreffen.

Na deze algemeene opmerking wenscht de afdeeling de redenen ontwikkeld te zien van de aanzienlijke vermeerdering van de kosten van het departement, en waarom het traktement van den secretaris van ƒ4000 op ƒ5000 is verhoogd; wijders of er geene officieren dubbel zijn gebragt en bij het ministerie en bij de korpsen?

Men verlangt voorts dat de fourragegelden niet worden uitbetaald aan de officieren die paarden *moeten* houden, maar aan de officieren die werkelijk het bij de reglementen voorgeschreven getal paarden in bezit hebben.

De som van ruim ƒ50,000 voor den zoogenoemden *grooten staf*, komt der afdeeling veel te hoog voor; ook [illegible] *staf*, even zoowel als de *administratie*, in verhouding tot ons leger, naar het oordeel van de afdeeling, aanzienlijke bezuiniging ondergaan.

Men vraagt of de provinciale kommandanten niet voor het grootste gedeelte zijn afgeschaft?

Artillerie. Is hier wel noodig het traktement voor een luitenant-generaal uit te trekken, en is de staf niet voor aanmerkelijke vermindering vatbaar?

Kan de rijdende artillerie niet mede van zeven tot vier batterijen worden verminderd?

Genie. Gewoonlijk worden *toelagen* gegeven aan de officieren van de genie, zoodra zij met het een of ander werk belast worden; men acht dit onnoodig.

Infanterie. Kan het traktement van een *generaal der infanterie* niet worden uitgespaard?

Men verlangt de uitgaven voor het *algemeen depot der landmagt* ook op de begrooting uitgetrokken te zien.

Kavallerie. Eene zeer aanzienlijke bezuiniging zou, zonder nadeel van het leger, volgens het gevoelen van eenige leden, kunnen gemaakt worden door de afschaffing van twee regementen kavallerie.

Stoeterij te Borculo. Eenige leden zien niet in dat deze inrigting een aan de kosten geëvenredigd nut sticht; zij verlangen de suppressie.

Reiskosten en vacatiën. De afdeeling vraagt nadere inlichting van dezen post.

Onvoorziene uitgaven.

Eenige leden beschouwen het met de grondwet strijdende, in eens voor onvoorziene uitgaven eene som toe te staan, welke voor het geheel aan het een of ander ministerie kan worden toegekend; zij betwisten het niet dat er onvoorziene uitgaven kunnen opkomen, doch verlangen hiervoor op elk hoofdstuk eenen afzonderlijken post gebragt te zien.

Te dier gelegenheid vraagt de afdeeling, waaruit worden bestreden de kosten voor de onderscheiden commissiën, die tot regeling van de aangelegenheden met België zijn benoemd? of de leden niet buitensporige daggelden genieten? of dit niet kan aanleiding geven, dat die leden minder naar afdoening verlangen? of bepaaldelijk niet één lid van de commissie te Utrecht, ofschoon verblijf houdende in de residentie, zelfs gedurende dat verblijf, de helft geniet van het toegelegde daggeld om in Utrecht te wezen?

W. L. F. C. VAN RAPPARD.

(*Vervolg hierna.*)

Advertentiën.

Marktprijzen.

Arnhem, 17 september 1841.

Oude Weit van ƒ10,10 tot ƒ11,10; *Nieuwe Weit* van ƒ8,00 tot ƒ10,00; *Rogge* van ƒ6,00 tot ƒ6,50; *Boekweit* ƒ6,00 tot ƒ6,50; *Garst* van ƒ4,20 tot 4,40; *Vriessche Haver* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Voerhaver* van ƒ3,00 tot ƒ3,20; *Witte Boonen* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Paardeboonen* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Graauwe Erwten* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Groene Erwten* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Geele Erwten* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Koolzaad* van ƒ13,00 tot ƒ15,00; *Aveelzaad* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Klaverzaad* van ƒ0,00 tot ƒ0,00; *Aardappelen* van ƒ1,20 tot ƒ1,50; *Boter* van ƒ0,[illegible] tot ƒ0,70 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Sept. 1 El 5 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; gev. 5 [illegible]

Prijs-Courant der Effecten.

DONDERDAG, 16 SEPTEMBER.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koersen ten [illegible]
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	51 11/16	51¾	51[illegible]
Dito Dito . . » 5 »	101	101 1/16	101[illegible]
Uitgestelde Schuld . . » »			
Kansbiljetten . . . . . ƒ			
Amortisatie-Syndicaat. à 4½ pCt.	91⅞		
Dito Dito . » 3½ »	75⅝		
Handelmaatschappij . » 4½ »	155¾	155⅞	155[illegible]
Nieuwe Dito . . . » 4½ »			
Nieuwe Dito 1837 . » 4½ »	101⅜		
Oostindische Leening » 5 »	97 [illegible]		
Spoorweg, Haarlem . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . » 4½ »	94		
FRANKR. Inschrijv. G.B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	18 3/16	18 [illegible]	18[illegible]
Dito onbep. stukk. . » 5 »			
Passive . . . . »			
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »			
PORTUGAL Oblig. Bond. » 3 »			
RUSL. *H.&C.* 1798, 1816 » 5 »	105½		
Dito 1828, 1829 . . » 5 »	105⅝		
Dito 1831, 1833 . . » 5 »			
Oblig. bij *Hope* . . . » 4 »	86 [illegible]	86⅝	86[illegible]
Oblig. te Londen . . » 5 »			
Dito te Hamburg . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »			
Certific. van dito . . » 6 »	69½		
POLEN. Aandeel. à fl 300 » ƒ			
Dito à fl 500 » »			
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » ƒ			
Dito à fl 250 . . . » »			
Metalliek . . . . . . » 5 »	106		
Dito . . . . » 3			
Dito . . . . » 2½			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »	68½		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.